

1481 1. Beh. af Lovf. om Forandr. af Korntiende til Pengeyd. est. Kapitelstart.

1482

Judenrigsministeren: Jeg tror, at det ærede Medlem svæver i nogen Misforstaaelse med Hensyn til, hvad jeg udtalte; thi der kan dog ikke være mindste Tvivl mellem os om, at den Transaktion, jeg nævnte, det, at en Mand bortforpagter eller bortselger sin Tiende, som han modtager in natura, for flere Aar, er en ren privat Transaktion, saa privat, som overhovedet en Transaktion i Verden kan være. Netop af den Grund, at det er en rent privat, lovlig Transaktion, er det, at jeg gjør den Paastand, at man ved den Afløsning, her skulde finde Sted — thi det er slet og ret en Afløsning —, er forpligtet til at tage Hensyn til disse privatretlige Transaktioner; thi naar en Mand ifølge en Overenskomst, som han har afsluttet i Enhold til Loven, er berettiget til at modtage et bestemt Antal Lønder Korn in natura, maa han vel ogsaa være berettiget til at sælge det igjen, og har han fulgt det til en Mand i Enhold til en vis Lov, maa han ogsaa være berettiget til, naar man vil bryde ind og forandre dette Forhold, at forlange, at man tager Hensyn til den private Overenskomst, som han i Enhold til den bestaaende Lovgivning har afsluttet. Naar det ærede Medlem siger, at det er en Uskik, at der gives Mere for Tiende in natura end Kapitelstarten, saa gad jeg vide, hvorpaa det ærede Medlem vil støtte denne Paastand; thi det er i Enhold til Lovgivningen, at Tienden i Kjørvæn er bleven afløst enten til Tiendeydelse in natura eller til en Godtgjørelse efter Kapitelstart. Naar altsaa den Vedkommende modtager sit Korn, og det ved Modtagelsen er blevet hans, vilde det dog være ganske beynnderligt, om man vilde forbyde ham for dette Korn at tage mere end Kapitelstarten. Der er dog ikke ved Helsen af Tienden sat nogen som helst Pris paa dens Værdi. Ligesaa vel som den Paagaaende maa kunne forære dette Korn bort og sælge det til halv Pris, ligesaa vist maa han kunne sælge det til den Pris, han kan faae. Nu har det vist sig at være en Erfaring paa Verne, at naar den Vedkommende i Enhold til den lovlige sluttede Overenskomst modtager sin Tiendeydelse in natura i Korn, kan han, naar han hører det til Kjøbmanden, faae en højere Pris; men naar dette er dokumentabelt, maa man erkende den Vedkommende for berettiget til at modtage Erstatning, naar man vil, at han skal omsætte dette Korn til en Præstation i Penge. Det forekommer mig at være et saa rent og klart Forhold, som tænkes kan.

26de November.

H. Madsen: Jeg har blot ønsket Ordet for at gjøre en Bemærkning over for den ærede Ministers Ytringer mod den Udtalelse, der er kommen fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Solm), at det er en Uskik at tage mere end Kapitelstarten. Jeg henholder mig i alt Væsentligt til, hvad der er udtalt af det nævnte ærede Medlem. Thi vel kan det ikke bestrides, hvad den ærede Minister udtalte, at vedkommende Tiendebeier har Lov til at tage for sin Tiende, hvad han mulig kan opnaa, og altsaa selvfølgelig har Ret til at lade den bortselge, om det endogsaa er ved offentlig Auktion; men lige saa vist, som jeg ikke bestrider denne Ret, lige saa vist fastholder jeg ligesuldt, at det er en Uskik at tage Mere, end hvad der kan opnaas efter Kapitelstart, idet det navnlig viser sig, at i alt Fald paa mange Steder Forholdet er forvansket, saa at det næsten er umuligt at levere Korn i saa gode Bæver, som vedkommende Kjøbmand fordrer for at kunne svare den forhøjede Pris. Derved forulempes Tiendeyderne i høj Grad, og jeg tror derfor, at det er uberettiget at forde mere end Kapitelstarten. At lægge den Maalestof til Grund for det leverede Korn, at det skal staa i Forhold til det, som den vedkommende Tiendeyder leverer til sin Kjøbmand, naar han sælger Korn til ham, er vist nok heller ikke rigtig; thi som Forholdene nu have udviklet sig, saaledes som Handelen med Korn i det Hele foregaa, er det blevet mere og mere almindeligt, at en hel Del tages bort, som Gieren selv beholder og ikke fører paa Markedet. Derfor tror jeg, at det er en urigtig Maalestof at lægge til Grund, at Tiendeyderne skulle levere Korn, som svarer til det, de føre paa Markedet som Handelsvare. Fra først af skulde Tienden tages paa Marken, og idet den senere er bleven slaaet endelig fast til et vist Kvantum, er man vist nok gaaet ud fra den Forudsætning, at den skulde leveres i en Vare, der svarer til, hvad der avles paa Marken. Jeg mener altsaa, at det er en Uskik, naar der tages større Betaling end Kapitelstarten, idet vedkommende Kjøbmand for at kunne svare denne større Betaling maa forulempe Tiendeyderne i en beynkelig Grad, hvilket ogsaa paa mange Steder har vist sig at medføre meget Chikaneri. Jeg for mit Vedkommende skal udtale, at jeg er fuldkommen enig i Lovforlagets Princip, idet det frembyder stor Bænskelighed og for mange Smaaafolk medfører Beskjæmning at faae et saa ringe Kvantum Tiende leveret, som de ere ansatte til; det er tidt og mange Gange forbindet med store Bænskeligheder at faae Kornet udmaalt

94